

Povolovací proces je stresující. Trvá až sedm let

PRAHA

2.9.2009 16:10:04

Autor: Štěpán Plaček

Samotná fáze přípravy výstavby větrné elektrárny je nesmírně časově a finančně náročná. Není výjimečné, že investor kvůli tomu od projektu odstoupí, říká v rozhovoru advokát **Jakub Hájek** z advokátní kanceláře Glatzova & Co.

Jak hodnotíte tuzemskou legislativu související s výstavbou větrných elektráren? Je dostatečná?

Musím konstatovat, že právní úprava vztahující se na výstavbu větrných elektráren je v rozporu s centrálně deklarovanou podporou využívání obnovitelných zdrojů energie k výrobě elektřiny. Nezakotvuje v dostatečné míře zjednodušené postupy umožňující časově a nákladově efektivní realizaci jednotlivých projektů. Současně vytváří prostor pro účinné obstrukce ze strany správních orgánů, respektive provozovatelů sítí. Jejich stanoviskům přiznává rozhodující vliv, aniž by současně přiznávala investorům dostatečně efektivní prostředky právní obrany proti případné nezákonnosti takových stanovisek.

Jak dlouho povolovací proces probíhá? Údajně je neúměrně dlouhý a byrokratický, je to i vaše zkušenost?

Samotná fáze přípravy výstavby větrné elektrárny je skutečně nesmírně časově náročná. V jejím rámci musí být investorem zpracována řada odborných podkladů a žádostí. Ty jsou pak posuzovány v jednotlivých povolovacích řízeních, která na sebe v zásadě navazují, tedy nemohou probíhat současně.

Pro představu – tzv. velká EIA (EIA - zjišťovací řízení vlivu na životní prostředí – pozn. red.) by měla zahrnout celý vegetační cyklus daného území a EIA proces, který je podkladem pro další řízení, může trvat například i 18 měsíců. V důsledku uvedených skutečností trvá přípravná fáze přibližně 5 až 7 let. Samotná výstavba větrné elektrárny je přitom realizována v řádech týdnů.

To je samozřejmě pro investory mimořádně stresující a finančně natolik náročné, že nejsou výjimečnými případy, kdy investor od projektu z těchto důvodů odstoupí.

Jaké jsou klíčové momenty pro investora na cestě k realizaci větrné elektrárny?

Pro výstavbu větrné elektrárny je třeba získat řadu specifických povolení. Za klíčové bych označil dosažení změny územního plánu, získání povolení k připojení větrné elektrárny k elektrizační soustavě a získání souhlasu k umístění stavby větrné elektrárny z hlediska jejího vlivu na krajinný ráz.

Zásadním milníkem přípravné fáze je pak bezesporu vydání územního rozhodnutí k umístění stavby větrné elektrárny. Po jeho vydání lze již oprávněně předpokládat, že k realizaci výstavby skutečně dojde.

Kdo může vstupovat do rozhodování, zda plánovaná elektrárna nenaruší krajinný ráz?

Otázka vlivu projektu na krajinný ráz se řeší v řadě povolovacích řízení. Jedná se o především o řízení o změně územního plánu a územní řízení.

Zájmy ochrany krajinného rázu v uvedených řízeních hájí příslušné orgány ochrany přírody. Obecně platí, že negativní stanovisko ochrany přírody a krajiny brání vydání příslušného povolení. Možnosti právní obrany proti negativním stanoviskům jsou přitom značně omezené.

V povolovacích řízeních se mohou k otázce vlivu projektu na krajinný ráz vyjadřovat jednotliví účastníci řízení, tedy při splnění stanovených podmínek rovněž občanská sdružení činná v oblasti ochrany přírody a krajiny.

Jakou úlohu konkrétně hraje zjišťovací řízení vlivu na životní prostředí?

Posuzování ve formě zjišťovacího řízení musí být podroben každý projekt výstavby větrné elektrárny. Výsledkem zjišťovacího řízení je závěr, který je odborným podkladem pro rozhodování o vydání územního rozhodnutí. Příslušný orgán může v závěru rozhodnout, že se ohledně projektu provede tzv. velká EIA. V takovém případě musí investor zpracovat poměrně komplexní dokumentaci projektu, která následně podléhá dalšímu časově náročnému zkoumání.

V praxi je předložení projektu do zjišťovacího řízení jedním z prvních kroků investora. Získání pozitivního závěru zjišťovacího řízení, resp. stanoviska EIA, však zdaleka neznamena, že otázky vlivu projektu na životní prostředí včetně vlivu na krajinný ráz nebudou v navazujících řízeních znovu řešeny jinými orgány.

V tom tkví základní nelogičnost právní úpravy, která vystavuje projekty v jejich jednotlivých fázích opakovanému riziku obstrukcí ze strany správních orgánů. K takovým obstrukcím přitom může dojít i v případě, že daná otázka byla v předcházejícím správním řízení posouzena kladně.

Máte za to, že by se měla přehodnotit povaha posuzování vlivu projektu na životní prostředí a jeho výsledku?

Ano, podle mého názoru by toto posuzování mělo v ideálním případě koncentrovat vyhodnocení veškerých vlivů projektu na životní prostředí. Jeho výsledek by měl být závazným podkladem pro navazující řízení s tím, že by investor měl mít možnost se proti jeho výsledku bránit opravnými prostředky. Otázky vlivu na životní prostředí by pak v navazujících řízeních již nebyly řešeny. Uvedená změna však bohužel není předvídána právem Evropské unie, tudíž její provedení není reálné.